

людини, які с часом отримало правове закріплення меж цієї недоторканності в інтересах інших людей та в інтересах недопущення незаконного фізичного та психічного впливу на недоторканність людини збоку владних державних структур. Подальший розвиток ідеї особистої недоторканності в світовому співтоваристві пов'язано з глибоким проникненням в позитивне право відродженого природного права, вираженого в системі загальноновизнаних невід'ємних прав людини, які стають правовим базисом, юридичною основою національних правових систем. Про це свідчать міжнародно-правові документи та конституції демократичних держав, прийняті в ХХ-ХХІ століттях.

Селезньов В.Є.

асистент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗБЛИЖЕННЯ НОРМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА ПРАВ ЛЮДИНИ

Актуалізація проблем прав і свобод людини у сучасному світорозумінні – свідцтво величезних перетворень духовної культури і моральності. Первинний розвиток інституту прав людини здійснювався виключно внутрішньодержавним правом. Законодавче закріплення правового статусу особи навіть в перші роки після прийняття Статуту ООН відносилось до внутрішньої компетенції держави. Нині положення кардинальним чином змінилося: права людини регулюються як внутрішнім, так і міжнародним правом. При цьому усе більш зростає роль міжнародного права, що виражається, по-перше, у все детальнішій розробці і конкретизації міжнародних принципів і норм, регулюючих основні права і свободи людини, які повинні дотримуватися державами, по-друге, в утворенні міжнародних органів по контролю над виконанням державами узятих ними на себе зобов'язань.

Одним із процесів, що сприяють формуванню нової системи міжнародних відносин, є регіональна інтеграція національних держав. І тут в першу чергу мова йде про об'єднувану Європі.

На самому початку європейської інтеграції йшлося переважно про економічне та технічне співробітництво. Але вже в ході останніх десятиліть розпочато будівництво політичного союзу;

встановлено співробітництво в таких галузях, як соціальна політика, зайнятість, притулок, імміграція, поліція, правосуддя, зовнішня політика; вводиться в дію загальна політика оборони та безпеки.

Однією з найважливіших складових європейських інтеграційних процесів є зближення права у сфері прав людини. В залежності від потреб і готовності держав до такого зближення воно може визначатись від узгодження окремих правових рішень до формування єдиного правового простору. По суті, європейські інтеграційні процеси та зближення норм права у сфері прав людини – це два взаємозалежних процеси: європейська інтеграція неможлива без створення єдиних або схожих правових норм у галузі прав людини, а останні, у свою чергу, є стимулом до інтенсифікації інтеграційного процесу.

Європейський регіональний інтеграційний процес у своєму роді унікальний і служить благодатним ґрунтом для зближення правових систем держав. Особливе місце в цьому процесі займає поступова уніфікація права.

Процес уніфікації права прав людини в Європі в другій половині ХХ ст. зазвичай пов'язують з інтеграцією. Процеси інтеграції припускають об'єднання матеріальних, організаційних, фінансових, трудових, інтелектуальних ресурсів окремих європейських держав для спільного вирішення проблем, пов'язаних з їх функціонуванням і розвитком. Основу інтеграційних процесів складають інтернаціоналізація господарської життя, захист прав людини, міжнародний поділ праці, посилення взаємозв'язку і взаємозалежності між окремими державами, об'єднаннями держав і регіонами. Інтеграція передбачає узгодження державних інтересів на основі формування загального правового, економічного, науково технологічного, інформаційного простору та створення з цією метою міжнародних об'єднань, організацій і органів.

За допомогою аналізу форм уніфікації норм права можна прогнозувати як безпосередньо саму інтеграційну динаміку, так і кінцевий результат інтеграційного процесу, який надає великий вплив на розвиток системи міжнародних відносин в цілому і на розвиток національних правових систем зокрема.

Говорячи про уніфікацію європейського права в галузі прав людини необхідно також висвітлювати процес невід'ємний від уніфікації, а саме процес гармонізації. На нашу думку неможливе миттєве створення єдиного простору у будь-якій галузі, в тому чис-

лі правового, як свідчать історичні приклади, цьому передують низка заходів та достатньо великий відрізок часу.

Якщо говорити про Європу, частиною якої є і Україна, то в останні роки переважна більшість європейських держав, керуючись спільними національними інтересами, спрямовує свої зусилля на побудову правової системи, яка регулюватиме функціонування принципово нового міждержавного формування – об'єднаної Європи. Зазначена правова система, що дістала назву «Європейське право», складається з численних конвенцій, угод, хартій, кодексів та протоколів до них, розроблених під егідою таких міжнародних регіональних організацій, як Рада Європи, Організація з питань безпеки та співробітництва у Європі, Європейський Союз тощо.

Запорожченко А. О.

асистент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УКРАИНСКОЙ ПРАКТИКИ ОБРАЩЕНИЯ ЗА ЗАЩИТОЙ ПРАВ ПАЦИЕНТОВ В ЕВРОПЕЙСКИЙ СУД ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

Вместе с существующими национальными способами защиты прав пациентов, пациент имеет право защищать свои права через обращение в международные судебные учреждения, членом которых является Украина. Это подтверждается Конституцией Украины (ст. 55), которой предусмотрено право обращаться в международные суды при условии использования всех национальных средств правовой защиты. Одним из этих учреждений является Европейский суд по правам человека (далее – Европейский суд).

Исследования в сфере защиты прав пациентов путем обращения в Европейский суд проводили А. А. Глашев, Л. М. Липачева, В. Т. Маляренко, В. Л. Мосиенко, Г. В. Павленко и др.

При рассмотрении дела Европейским судом, первоочередным является толкование норм Европейской Конвенции по защите прав и основоположных свобод и проверка соответствия норм национального законодательства требованиям вышеуказанного документа.

Обратится в Европейский суд пациент может только по делу, ответственность за которое несет орган государственной власти,